FYLKESMANNEN I ROGALAND

Ressursgruppa 30/9

Kommunereforma – info frå fylkesmannen

v/prosessrettleiar Anfinn Rosnes

Stavanger 30. sept 2015

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	15/3288-1	02.07.2015

Regjeringen planlegger å fremme forslag til Stortinget om ny kommunestruktur og ny region-struktur våren 2017. Sammenslåingene som blir vedtatt av Stortinget, vil som hovedregel tre i kraft 1. januar 2020, etter kommune- og fylkestingsvalget høsten 2019.

Kommunereformen vil gi færre og større kommuner. Det er derfor naturlig at også det regionale nivået vurderes. Flere fylkeskommuner har også gitt uttrykk for at de ønsker at fylkeskommunenes rolle og størrelse bør bli inkludert i den pågående reformprosessen.

Invitasjon til å ta nabosamtalen
Med bakgrunn i Stortingets behandling av stortingsmelding nr. 14 (2014-2015), inviterer jeg alle landets fylkeskommuner og Oslo kommune til å innlede prosesser med sikte på å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabofylker.

Stortinget har sluttet seg til målene med arbeidet, slik regjeringen la det frem i stortingsmeldingen. Regjeringen ønsker å utvikle det regionale folkevalgte nivået slik at forvaltningssystemet samlet sett fungerer best mulig for innbyggere og næringsliv. Regionene bør utgjøre naturlig sammenhengende områder. Regioner som kommunikasjonsmessig og næringsøkonomisk henger sammen, kan ivareta nåværende og fremtidige oppgaver og roller på en

Postadresse: Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Kontoradresse: Akersg. 59 Telefon: 22 24 90 90 Telefaks: 22 24 27 40
Org. nr.: 972 417 858

Rammeavtale for gjennomføring av innbyggerhøringer på plass

Artikkel | Sist oppdatert: 24.06.2015

- God informasjon, involvering og høring av innbyggernes meninger er viktig i kommunereformen, sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner. For å gjøre det enkelt for kommunene å gjennomføre innbyggerundersøkelser har departementet inngått rammeavtale med Opinion AS.

Kommunene bør høre innbyggernes synspunkter før de slår seg sammen. Dette kan skje på ulike måter, for eksempel ved folkemøter, folkeavstemning, eller ved å gjennomføre en innbyggerundersøkelse. Hvordan kommunene ønsker å høre innbyggerne er opp til kommunen selv.

Lokaldemokrati

kommunereform.no

Når flere kommuner slår seg sammen, må en ny kommune utvikles. I denne prosessen er det viktig at kommunen diskuterer hvordan lokaldemokratiet skal fungere. Denne veilederen presenterer grunnleggende sider ved lokaldemokratiet, og viser gjennom praktiske eksempler hvordan kommuner kan jobbe godt med lokaldemokratiske spørsmål. Målet med veilederen er at kommuner som slår seg sammen vurderer sin demokratiske praksis, og utvikler velfungerende demokratiske arenaer til beste for innbyggerne.

Del A - Kommunen som demokratisk institusjon

Del B – Politisk organisering og politikernes rolle

Del C – Kommunen og innbyggerne

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Dykkar ref.:

Kommunane i Rogaland
v/ordførar og rådmann

Vår dato: 24.08.2015
Vår ref.: 2014/7825
Arkivnr.: 311

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Kommunereforma i Rogaland - status og vidare prosess

Tilbakeblikk på prosessen så langt
I følgje oversikten er alle kommunar i Rogaland i ei eller anna form involverte i arbeidet med kommunereforma. Sjølv om kommunane er på ulikt stadium i prosessen, blir det samla sett lagt ned mykje godt arbeid i organisering, planlegging og utgreiing. Status i Rogaland pr juni er lagt ut på nettsida vår, også i form av eiga kartløysing.

Fylkesmannen og KS ønskjer å rettleie kommunane om reforma og å vere oppdaterte på prosessane ute i kommunane. Fylkesmannen har i løpet av våren hatt fleire arrangement om kommunereforma, og vi har medverka på relativt mange møte ute i kommunane. I tillegg har vi vore observatørar på ulike samlingar, folkemøte og regionale møte. Vår erfaring er at dette har vore nyttige møte, og vi kjem også framover til å prioritere deltaking i felles møteplassar for kommunane. Samstundes vil vi gjere det vi kan for delta der vi blir inviterte.

Involvering av innbyggjarane
Det har vore oppe mange tema i reformarbeidet, men eitt har vore felles: Korleis få til god informasjon, medverknad og høyring av innbyggjarane? Dette blir ei viktig oppgåve utover hausten. Ettersom kommunane er komne ulikt langt i prosessane, blir det og forskjellige tidsplanar for aktivitetar som skal medverke til engasjement hjå innbyggjarane. Ein del kommunar har arrangert folkemøte, då mest med fokus på informasjon om reforma. Det er aktuelt med nye folkemøte når kommunane har utgreidd meir, t.d. når det er laga intensjonsavtalar. Nettsider er/blir oppretta for samarbeidsprosjekt og i kvar kommune. Men framleis er det vår vurdering at nokre kommunar ikkje gir god nok tilgang til informasjon om reforma på nettsida si.

For gjennomføring av innbyggjarkartlegging-/undersøking er det viktig at:

- Innbyggjarane kan bli involverte/høyrde tidleg i prosessen. Dette er ei enklare form for høyring av innbyggjarane, vi kan omtale ho som ei kartlegging av innbyggjarane sine haldningar til kommunereforma. Det kan t.d. vere meiningar om ulike alternativ for samanslåingar. Informasjon frå ei slik innbyggjarkartlegging kan vere ein del av
arbeidet fram mot intensjonsavtalar.
- Innbyggjarundersøkinga som Kommunal- og mode…
til rette for, og der kommunane får k…

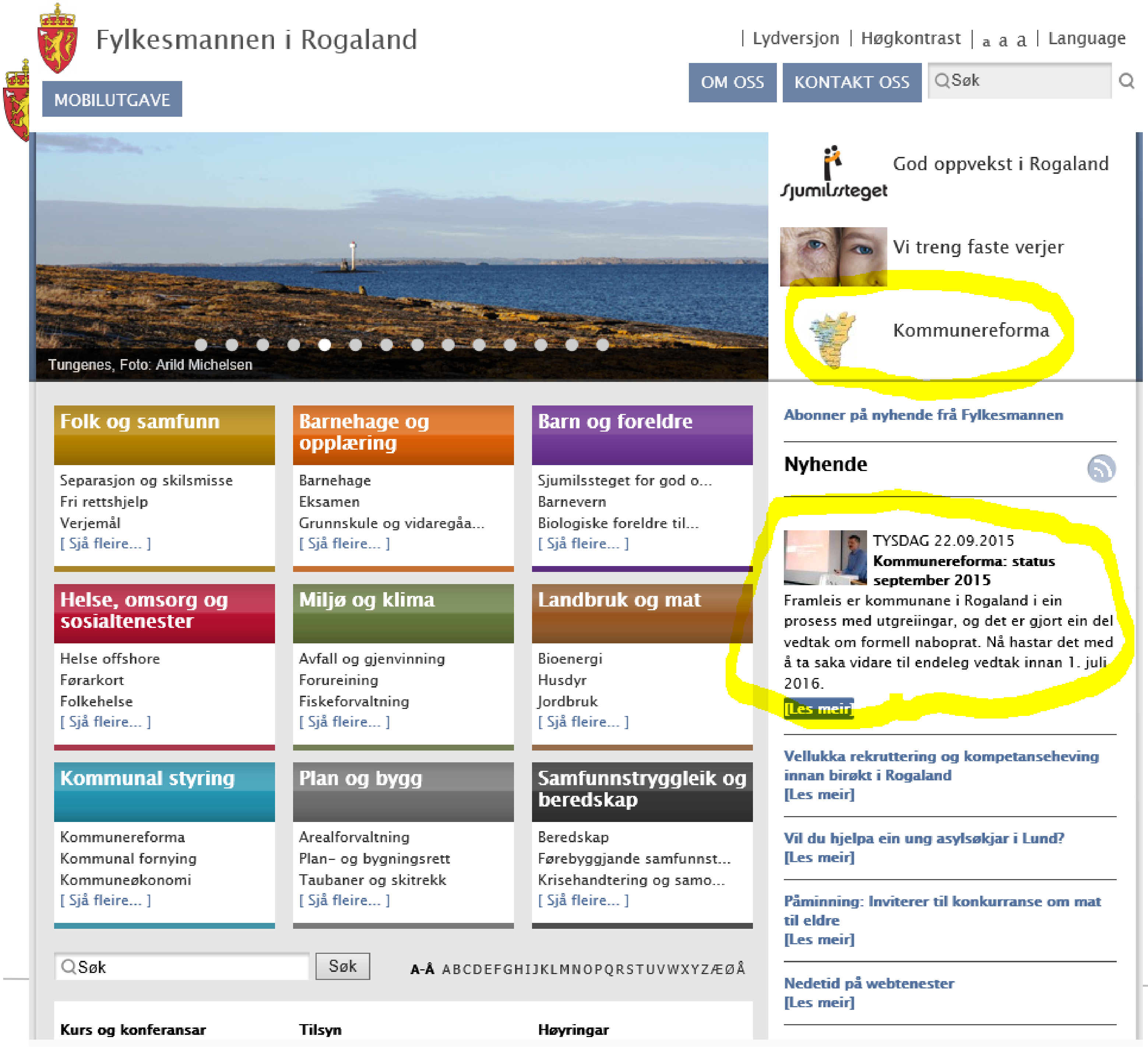
Fylkesmannen i Rogaland
MOBILUTGAVE
| Lydversjon | Høgkontrast | a a a | Language
OM OSS
KONTAKT OSS
Søk
Tungenes, Foto: Arild Michelsen
Sjumilssteget
God oppvekst i Rogaland
Vi treng faste verjer
Kommunereforma
Folk og samfunn
Separasjon og skilsmisse
Fri rettshjelp
Verjemål
[Sjå fleire...]
Barnehage og opplæring
Barnehage
Eksamen
Grunnskule og vidaregåa...
[Sjå fleire...]
Barn og foreldre
Sjumilssteget for god o...
Barnevern
Biologiske foreldre til...
[Sjå fleire...]
Helse, omsorg og sosialtenester
Helse offshore
Førarkort
Folkehelse
[Sjå fleire...]
Miljø og klima
Avfall og gjenvinning
Forureining
Fiskeforvaltning
[Sjå fleire...]
Landbruk og mat
Bioenergi
Husdyr
Jordbruk
[Sjå fleire...]
Kommunal styring
Kommunereforma
Kommunal fornying
Kommuneøkonomi
[Sjå fleire...]
Plan og bygg
Arealforvaltning
Plan- og bygningsrett
Taubaner og skitrekk
[Sjå fleire...]
Samfunnstryggleik og beredskap
Beredskap
Førebyggjande samfunnst...
Krisehandtering og samo...
[Sjå fleire...]
Søk
Søk
A-Å ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆØÅ
Kurs og konferansar
Tilsyn
Høyringar
Abonner på nyhende frå Fylkesmannen
Nyhende
TYSDAG 22.09.2015
Kommunereforma: status september 2015
Framleis er kommunane i Rogaland i ein prosess med utgreiingar, og det er gjort ein del vedtak om formell naboprat. Nå hastar det med å ta saka vidare til endeleg vedtak innan 1. juli 2016.
[Les meir]
Vellukka rekruttering og kompetanseheving innan birøkt i Rogaland
[Les meir]
Vil du hjelpa ein ung asylsøkjar i Lund?
[Les meir]
Påminning: Inviterer til konkurranse om mat til eldre
[Les meir]
Nedetid på webtenester
[Les meir]

Kommunereforma

Regjeringa vil styrkje lokaldemokratiet og gjennomfører ei kommunereform. Målet er større, meir robuste kommunar med meir makt og mynde.

Alle landets kommunar er inviterte til å delta i prosessar med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg saman med nabokommunar. Fylkesmannen, i samarbeid med KS, bidreg til å gjennomføre dei regionale prosessane.

Vis meir

Gå til tilsvarande kjerneside i: Fylke

TYSDAG 22.09.2015
Kommunereforma: status september 2015
Framleis er kommunane i Rogaland i ein prosess med utgreiingar, og det er gjort ein del vedtak om formell naboprat. Nå hastar det med å ta saka vidare til endeleg vedtak innan 1. juli 2016.
[Les meir]

MÅNDAG 31.08.2015
Nyttig fagsamling om kommunereforma
KS og Fylkesmannen arrangerte 27. august ei fagsamling for kommunane med føremål å vere til hjelp i arbeidet med kommuneforma. Det var semje om at samlinga var nyttig, og deltakarane fekk godt høve til å dele erfaringar med reformarbeidet.
[Les meir]

MÅNDAG 31.08.2015
Kommunereformsamling
Rydd plass i kalenderen – det blir ny prosess-samling om kommunereforma den 28. oktober 2015, med fokus på demokratiet i reforma. Helge André Njåstad er ein av innleiarane på samlinga.
[Les meir]

Statuskart

Kontaktpersonar

Anfinn Rosnes
Tlf. 51 56 89 80
Mob. 481 47 213

Lone Merethe Solheim
Tlf. 51 56 87 68
Mob. 908 05 289

Relaterte lenkjer

- Temaside om kommunereforma
- Ny kommune (utgreiingsverktøy)
- Veien mot en ny kommune (rettleiar)
- Sluttrapporten frå ekspertutvalet
- Rundskriv om inndelingslova
- Oppdragsbrevet til Fylkesmannen
- Spørsmål og svar

Kontaktpersonar i kommunane i Rogaland

Fagsamling - Kommunereformen

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

FOREDRAG | HJEM | PROGRAM | PRAKTISK INFORMASJON | DELTAKERLISTE | KONTAKTINFORMASJON

Program torsdag 27. august

09:30 **Vel møtt** - kaffe og te

10:00 **Velkommen**
Helene Arholm, regiondirektør KS Vest-Norge

10:05 **Ny kommune i Vestfold**
Suksessfaktorer og utfordringer frem til endelig avgjørelse
Ole Sverre Lund, Telemarksforskning - tidligere rådmann i Andebu kommune

11:05 Spørsmål og diskusjon

11:30 **Lunsj**

12:15 **Innbyggerinvolvering i praksis**
Geir Almlid, seniorrådgiver Distriktssenteret

13:00 **Åpen post - erfaringsutveksling**
Status for arbeidet i kommunene
Innmeldte spørsmål
Viktige problemstillinger
Veien videre

14:00 **Avslutning - Vel hjem!**

Oppsummering – Suksessfaktorer

- Kommunesammenslåing – Et politisk ansvar og spørsmål
- Noen må ta initiativ
- Felles politisk forståelse av nåsituasjonen og framtidige utfordringer
- Forankring og enighet på tvers av politiske partier og kommunegrenser
- Politisk drevet prosess med administrativ støtte
- Ikke for detaljerte utredninger
- Gode og inkluderende prosesser
- Åpenhet
- Informasjon

Oppsummering – Suksessfaktorer

- Bred involvering og medvirkning på alle arenaer
- Fokus på felles overordnede politiske målsettinger og prinsipper
- Fokus på hva som tjener innbyggerne og næringslivet
- Red ikke «politiske kjepphester»
- Likeverdighet, respekt, raushet og gjensidig tillit
- Trygt sosialt miljø og god kjemi i forhandlings-utvalget

Oppsummering – Suksessfaktorer

- Pågangsmot, tempo og framdrift
- Bruk av rådmennene som ressurspersoner
- Politiske bestillinger og administrative leveranser
- Konstruktiv samhandling med media

Bygge ny kommune sammen

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Kommunereform og demokrati

Prosess-samling

28. oktober 2015 – 11:30-16:00

Clarion Hotel Energy, Tjensvoll Stavanger

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

PROGRAM

11:30	Open lunsj (eiga påmelding)
12:15	Opning v/Magnhild Meltveit Kleppa
12:25	**Større kommunar med nye oppgåver styrkjer lokaldemokratiet** v/Helge Andrè Njåstad (Frp) – leiar av Kommunal- og forvaltingskomiteen på Stortinget Kommentar frå Eirin Sund (Ap), medlem Kommunal- og forvaltningskomiteen
13:00	**Politisk organisering av større kommunar – ny demokratirettleiar** v/Anne Irene Myhr, rådgivar Distriktssenteret
13:20	**Fører interkommunalt samarbeid til svekking av lokaldemokratiet?** v/Einar Leknes, direktør IRIS Samfunnsforsking
13:40	Pause m/kaffe og pausemat
14:00	**Er kommunane godt nok organiserte for morgondagens næringsliv og infrastruktur?** v/Hallvard Ween, regiondirektør NHO
14:25	Presentasjon av status/prosessen mellom kommunar som har hatt nabopraten v/aktuelle kommunar
15:00	**«Me flytte til Stavanger i 2003 og har budd i Tananger heile tida» - kommunereform og identitetsmarkørar** v/Erik Fossåskaret, førsteamanuensis ved UIS
15:25	Open post – spørsmål og kommentarar
15:45	Avslutning – vel heim

Det kan bli mindre endringar i programmet

Kommunereformen
Statssekretær Jardar Jensen
2. september 2015
02.09.2015
Stanley Wirak
Ap
Sandnes
Stavanger
Klepp
Bjørn Kahrs
H

Vitenskapsakademiet i Stavanger
Statsviterforeningen i Rogaland
9. september 2015
Er smått så godt, er stort så flott?
Lokaldemokrati og kommunereform
Professor emeritus Harald Baldersheim
Universitetet i Oslo

- Alle kommuner må ta en naboprat og involvere innbyggerne før det blir tatt endelig standpunkt. Dette må gjøres innen fristen 1. juli 2016. Det er også viktig at innbyggarne har konkrete alternativer å ta stilling til. Etter vår vurdering hører utkast til intensjonsavtale med som en del av avgjørelsesgrunnlaget, understreker Anfinn Rosnes.

Fylkesmannen i Rogaland har ansvaret for å løse arbeidet med kommunereformen. Anfinn Rosnes og Magnhild Meltveit Kleppa. **FOTO:** Jarle Natland

Trått for kommunereformen

Arbeidet med å danne nye rogalandskommuner går sakte. Nå ber Fylkesmannen kommunene om å raske på.

Rødt lys for sammenslåing

FOTO: ALF-ROBERT SOMMERBAKK

De påtroppende Ap-ordførerne på Haugalandet, her **Jarle Nilsen** og **Arne-Christian Mohn,** mener det kan komme noe godt ut av samtalene om kommunestruktur. Men sammenslåinger er helt i det blå. **SIDE 4-5**

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Ny innbyggarundersøking Karmøy

Spørsmål 3 Kommunen yter mange ulike tjenester, så som pleie og omsorg, kulturtilbud, skole og barnehage, brannvesen, barnevern, vann, avløp og renovasjon og så videre. Hvis du må velge på et generelt grunnlag - hva er viktigst for deg når du skal vurdere bruken av kommunale tjenester?

	Sone					Kjønn og alder						Antall år bodd i Karmøy				Hvor arbeider du eller går du på skole?					
	Sone 1 - Sandve\ Stol\ Skudenes	Sone 2 - Åkra\ Sævland\ Vea	Sone 3 - Kopervik	Sone 4 - Torvastad\ Avaldsnes\ Feøy	Sone 5 - Fastlandet	Mann	Kvinne	< 30	30-44	45-59	60+	Under 3 år	3-5 år	5-10 år	11 år+	I Karmøy	I Haugesund	I annen kommune	Arbeider ikke eller går ikke på skole	Totalt	
At det er kort avstand til tjenesten	13	14	11	6	14	13	11	10	9	11	16	4	11	8	12	9	9	13	17	12	At det er kort avstand til tjenesten
At det er kort behandlingstid for tjenesten	18	14	18	17	13	17	14	14	14	17	17	18	13	8	16	15	13	21	17	16	At det er kort behandlingstid for tjenesten
At det er et sterkt fagmiljø på tjenestestedet	11	11	11	17	13	14	11	9	16	13	12	27	8	13	12	14	10	10	14	13	At det er et sterkt fagmiljø på tjenestestedet
At det er god kvalitet på tjenesten	55	57	58	56	58	53	61	63	58	58	51	51	66	68	56	60	66	51	46	57	At det er god kvalitet på tjenesten
Umulig å svare på	3	5	2	3	2	3	3	4	3	2	4		2	2	3	2	1	5	6	3	Umulig å svare på
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	Totalt
Utvalgets størrelse	163	328	266	236	257	630	620	255	334	319	342	33	57	85	1098	518	254	136	300	1250	Utvalgets størrelse

Karmøybuen er åpen for endringer i kommunestrukturen. Men støtten er svak og varierer sterkt geografisk.

TVH 30/9

Startar nabopraten om Jæren kommune

JB 23/9

Hå-ordførar, Jonas Skrettingland, Time-ordførar Reinert Kverneland og Klepp-ordførar Ane Mari Braut Nese skal møtast til naboprat i neste veke.

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Kommunereforma prosess

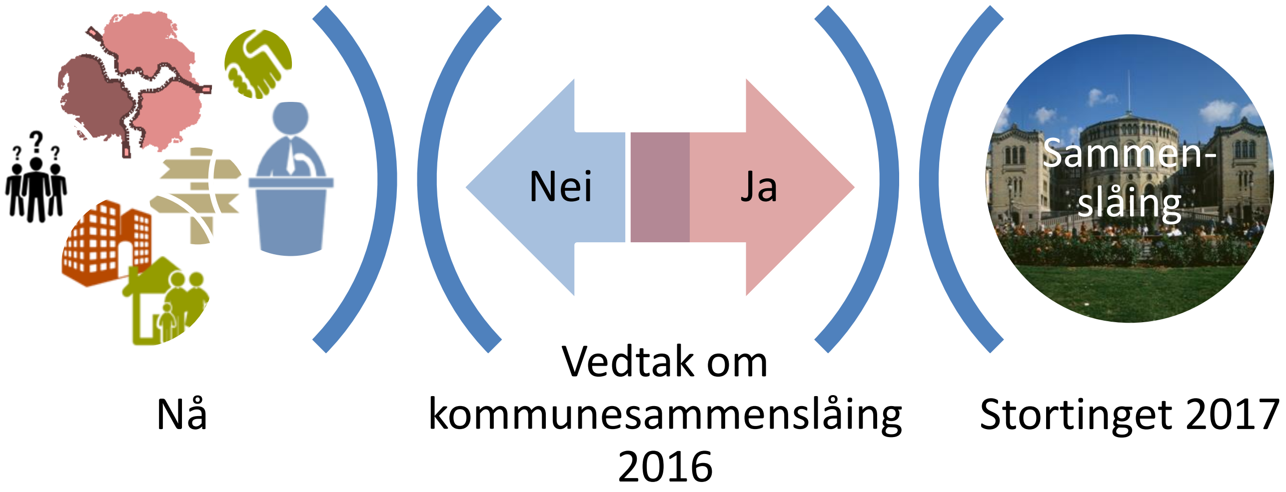

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Dei tre hovudfasane i kommunen:

2014

Fase 1

Oppstart

Alle kommunar lagar plan for korleis dei vil arbeida med reforma. Peika ut alternativ for vidare vurdering. Frist for innsending av plan for arbeidet til Fylkesmannen

1. mars 2015.

2015

Fase 2

Utgreiing

Få fram fakta, informasjon, lokale prosessar om alternativ. Brei involvering og god informasjon. Helst bruke standard faktaoppsett. Få fram best mogleg grunnlag for avgjerd.

2016

Fase 3

Avgjerd

Før sommaren 2016 fremja sak til kommunestyret med forslag til framtidig kommunestruktur. Det kan vera behov for fleire rundar, difor viktig å starta tidleg på året. Siste frist for å senda vedtak til Fylkesmannen er 01.07.2016.

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Status September

Kommunereforma: status september 2015

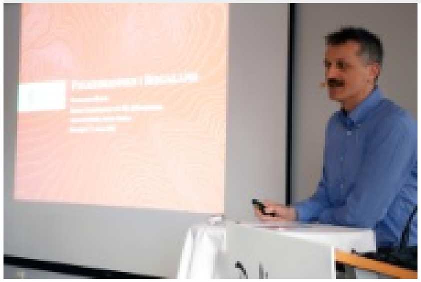

Kor står me i september 2015? Prosessrettleiar Anfinn Rosnes hos Fylkesmannen i Rogaland, har nå oppdatert statusen for kommunereformarbeidet.
Foto: John Gunnar Skien

Framleis er kommunane i Rogaland i ein prosess med utgreiingar, og det er gjort ein del vedtak om formell naboprat. Nå hastar det med å ta saka vidare til endeleg vedtak innan 1. juli 2016.

Fylkesmannen har nå laga ein oppdatert status for kommunereformarbeidet i kommunane.

I september 2015 har kommunereforma vore til ny behandling i kommunestyret i alle dei åtte kommunane som har samarbeidd gjennom Jærrådet, med litt ulike val av vidare prosess. Fleire kommunar har vedteke å starte ein meir formell naboprat, medan Randaberg og Sandnes har vedteke å ikkje invitere til vidare naboprat. På Haugalandet har Haugesund, Karmøy, Sveio og Tysvær starta eit felles utgreiingsarbeid. Desse kommunane skal ha eit felles kommunestyremøte i desember 2015. Sør i fylket har Eigersund og Sokndal starta ein formell naboprat.

Folket i Hjelmeland mot vidare dialog med nabokommunar
Det var folkeavstemming i Hjelmeland i samband med valet, der fleirtalet (54,6 prosent) gjekk mot vidare dialog med nabokommunar om ny kommunestruktur. Det ser etter dette ut til at planane om ein ny kommune mellom Hjelmeland, Strand, Forsand stoppar opp, i alle fall når det gjeld endeleg vedtak dette året.

Fristen 1. juli 2016 står ved lag
Fylkesmannen gjer merksam på at tida nå er knapp fram til kommunane skal gjere endelege vedtak om eventuell ny kommunestruktur innan 1. juli 2016. Det er difor viktig at ny politisk leiing i kommunane tek ansvar for at prosessen går vidare. Vi legg til grunn at alle kommunar tek ein naboprat og involverer innbyggarane før det blir teke endeleg standpunkt i saka, og at dette blir gjort innan fristen. Det er også viktig at innbyggarane har konkrete alternativ å ta stilling til. Etter vår vurdering høyrer utkast til intensjonsavtale med som ein del av avgjerdsgrunnlaget.

Viktig samling 28 . oktober 2015
Fylkesmannen har invitert til storsamling om reforma den 28. oktober i Stavanger. Ei viktig målgruppe er her ny politisk leiing i kommunane, samt administrativ leiing. Men også andre er velkomne. Meir informasjon om program og link til påmelding finn du her.

Vi viser også til eiga kartløysing med oppdatert informasjon om status i kommunane.

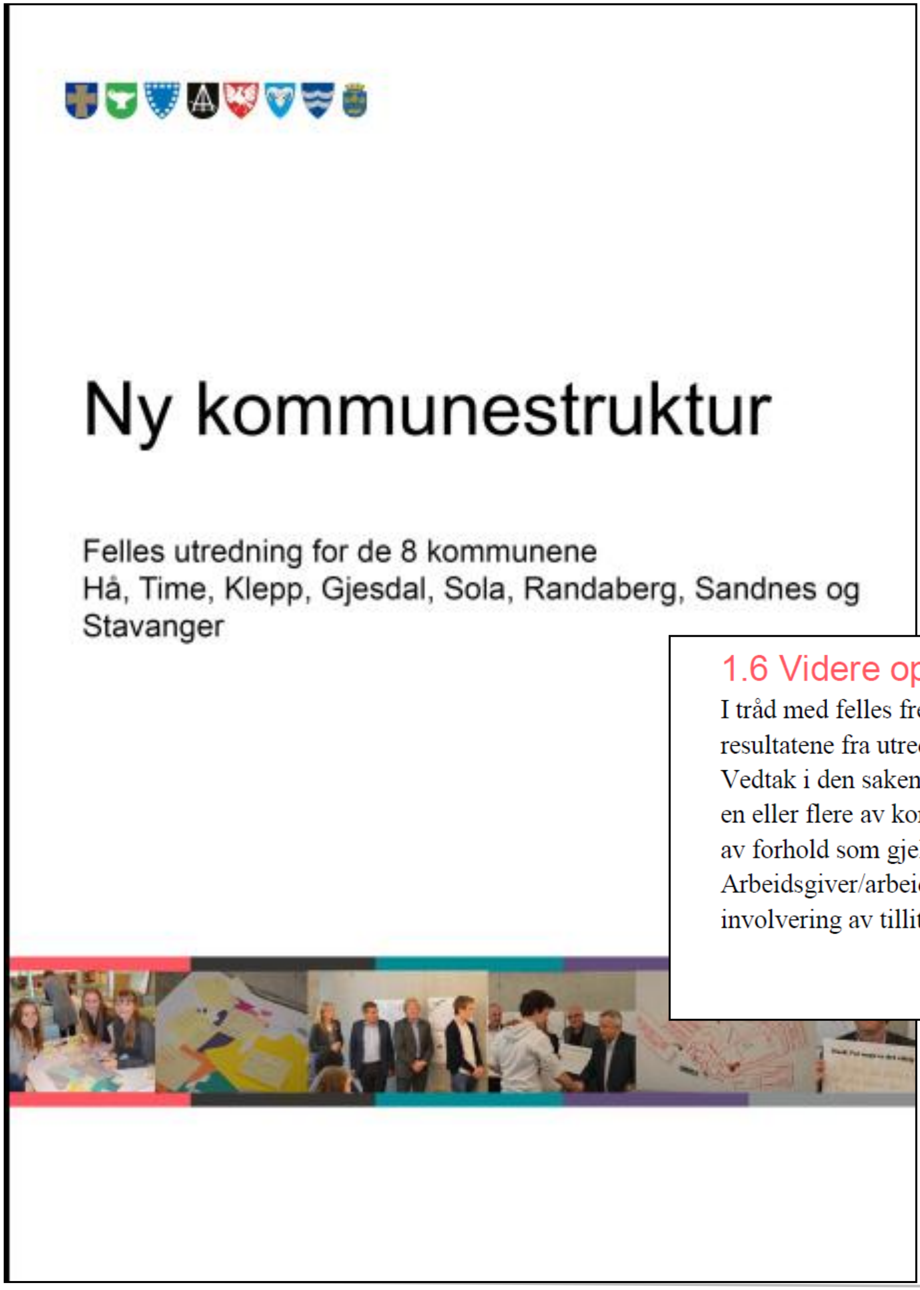

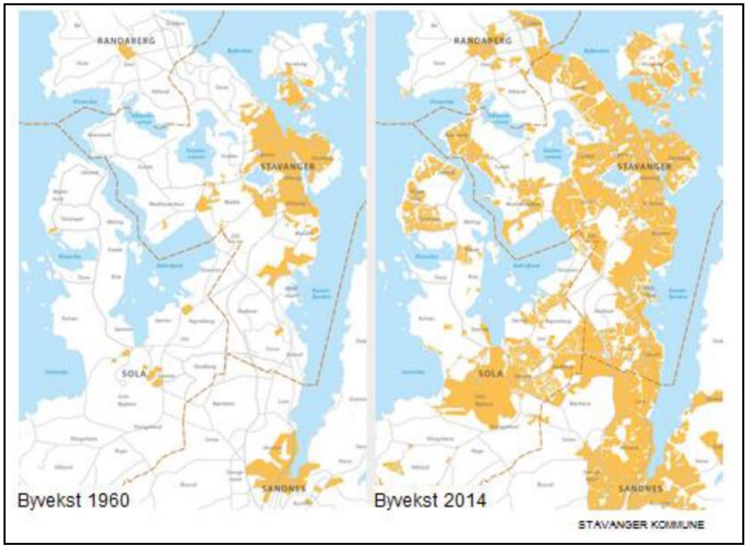

1.6 Videre oppfølging og fremdrift

I tråd med felles fremdriftsplan er neste milepæl i arbeidet politisk behandling av resultatene fra utredningen. Denne behandlingen er lagt til august/september 2015. Vedtak i den saken vil danne grunnlaget for å innlede mer konkret «naboprat» med en eller flere av kommunene. Dette vil også omfatte kartlegging og videre utredning av forhold som gjelder disse kommunene.

Arbeidsgiver/arbeidstakerforhold er også tema i høstens utredningsarbeid, med involvering av tillitsvalgte. Fremdriften for dette arbeidet er ut året.

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Se vedtakene fra kommunestyre/bystyre

Anja Gåsland | 23.09.2015

Etter ett års utredning er nå rådmennene i de åtte kommunene klar til å anbefale videre prosess for kommunesammenslåing for sine politikere. Denne anbefalingen går så videre til formannskapene.

På denne siden kan du lese innstillingene fra de ulike kommunene etter hvert som de er klare.

Kommune	Rådmannens innstilling	Vedtak i formannskap	Vedtak i kommunestyre / bystyre
Gjesdal	PDF	PDF	PDF
Hå	PDF	PDF	PDF
Klepp	PDF	PDF	
Randaberg	PDF	PDF	PDF
Sandnes	PDF	PDF	PDF
Sola	PDF	PDF	
Stavanger	PDF	PDF	PDF